

Opracowania
sygnalne

STAN, RUCH NATURALNY I MIGRACJE LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM W 2016 R.

Maj 2017 r.

STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI

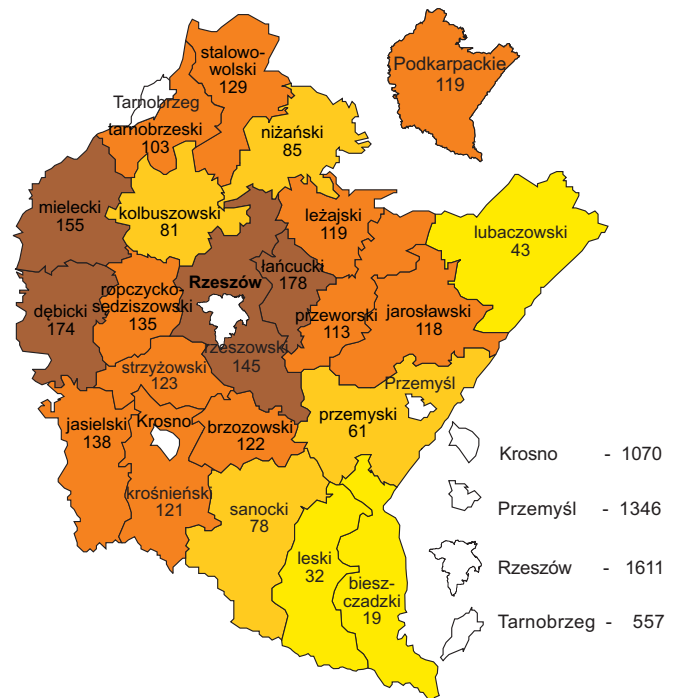
W końcu 2016 roku ludność województwa podkarpackiego wynosiła 2127,7 tys. osób, co stanowiło 5,5% populacji kraju. Pod względem liczby ludności województwo podkarpackie zajęło 9. miejsce w kraju. W końcu 2016 r. w 51 miastach mieszkało 876,1 tys. osób, tj. o 1523 osoby mniej niż przed rokiem. Współczynnik urbanizacji wyniósł 41,2% i był on najniższy wśród województw (dla Polski wynosił 60,2%).

Najwyższym wskaźnikiem urbanizacji charakteryzował się powiat stalowowolski (60,8%) i mielecki (48,0%), najniższym powiat brzozowski (11,4%) i krośnieński (12,0%).

Średnia gęstość zaludnienia w stosunku do roku ubiegłego nie zmieniła się i wyniosła 119 osób na 1 km² powierzchni województwa (w Polsce – 123). Wskaźnik ten wykazuje znaczne zróżnicowanie przestrzenne w województwie – od najwyższego w Rzeszowie oraz w Przemyślu – odpowiednio 1611 i 1346 osób/km², do najniższego w powiecie bieszczadzkim i leskim – 19 i 32 osoby/km².

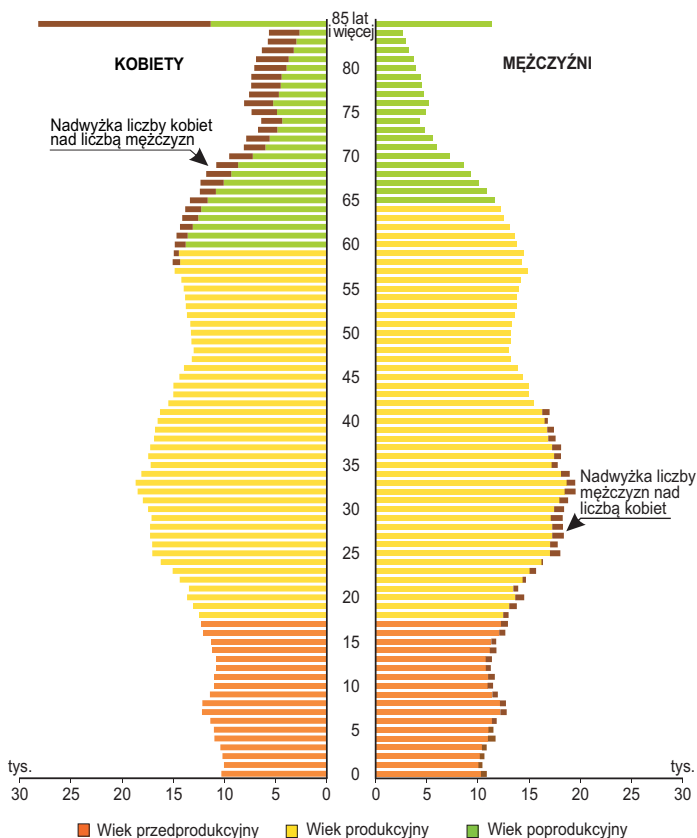
LUDNOŚĆ NA 1 km² W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

Ludność Podkarpacia cechuje dodatni poziom przyrostu naturalnego, tj. różnicy między liczbą urodzeń żywych i zgonów. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa, w 2016 r. wskaźnik ten wyniósł 0,54 (w kraju minus 0,15). Był on wyższy niż w roku 2015 (0,07), i niższy niż w 2010 r. (1,74).

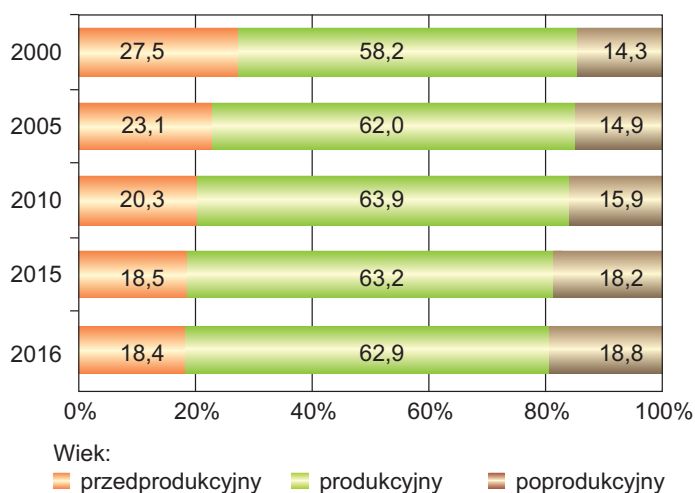
Struktura ludności według płci od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, które stanowią 51,0% ludności województwa. W 2016 r. współczynnik feminizacji dla województwa podkarpackiego osiągnął wartość 104 (dla kraju – 107). Oznacza to, że na 100 mężczyzn przypadało statystycznie 104 kobiety (w miastach – 109, a na wsi – 101).

Wiek środkowy (mediana – wyznaczająca granicę wieku, którą połowa osób w danej zbiorowości już przekroczyła, a druga połowa jeszcze jej nie osiągnęła) mieszkańców województwa podkarpackiego z roku na rok jest coraz wyższy. W 2016 r. mediana wieku wyniosła 39,1 lat (w 2015 r. 38,6 lat). Mediana dla kobiet wyniosła 40,6 lat, a dla mężczyzn – 37,6. Mieszkańcy miast byli średnio o ponad 2 lata starsi od mieszkańców wsi.

Na Podkarpaciu obserwuje się niekorzystne zmiany, świadczące o starzeniu się społeczeństwa. Następuje zmniejszanie się udziału dzieci i młodzieży (0-17 lat) w ogólnej liczbie ludności województwa, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej). Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (poniżej 18 lat) obniżył się z 18,5% w 2015 r. do 18,4% w 2016 r. Jednocześnie wzrósł udział osób w wieku poprodukcyjnym – z 18,2% do 18,8%. Zmniejszył się udział ludności w wieku produkcyjnym – z 63,2% w 2015 r. do 62,9% w 2016 r.

STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU

Stan w dniu 31 XII

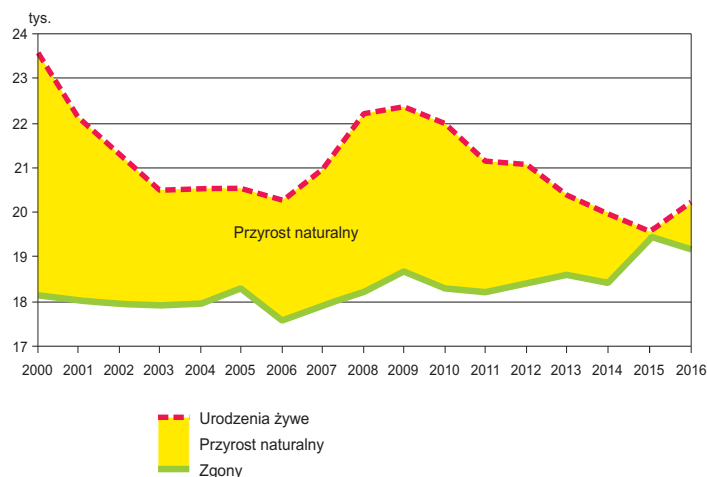
W 2016 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat) przypadało 59 osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym), w 2010 r. – 57. Omawiana relacja dla miast wyniosła 60, a dla wsi 58 osób.

URODZENIA

W 2016 r. zanotowano 20262 urodzenia żywe, tj. o 3,6% (o 696 urodzeń) więcej niż w roku poprzednim i o 1728 urodzeń mniej niż w 2010 r. Wśród noworodków 51,4% stanowili chłopcy.

Współczynnik urodzeń w 2016 r. wyniósł 9,5‰ (w kraju 9,9‰) i w stosunku do roku 2015 uległ zwiększeniu o 0,3 p. prom. W miastach na 1000 ludności przypadało 9 urodzeń żywych, a na wsi 10. Najniższy współczynnik urodzeń wystąpił w Tarnobrzegu – 7,4 ‰, Przemysłu i powiecie niżańskim po 8,0 ‰, a najwyższy w Rzeszowie 11,6‰ i powiecie łańcuckim 11,4‰.

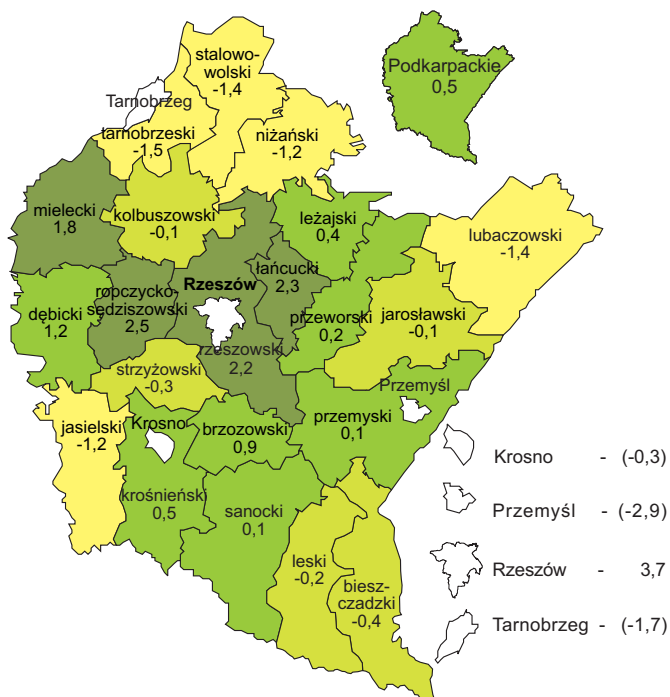
RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

Rok 2016 był kolejnym, w którym zaobserwowano poziom reprodukcji ludności niezapewniający prostej zastępowalności pokoleń, tj. kiedy na jedną kobietę w wieku 15-49 lat przypada średnio 2,10-2,15 urodzeń dzieci. Ogólny współczynnik dzietności w 2016 r. wyniósł 1,25 i był niższy niż w kraju (1,36). W miastach wyniósł 1,18, natomiast na wsi – 1,29. Najwyższy był w powiecie łańcuckim (1,51), a najniższy w niżańskim (1,03). Ogólny współczynnik płodności, określony liczbą urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat), w 2016 r. osiągnął w województwie podkarpackim poziom 38,9. Wyższa płod-

ność występowała u kobiet mieszkających na wsi, gdzie na 1000 kobiet przypadało 39 dzieci, przy 38 w miastach (w Polsce – odpowiednio: 42 i 41).

PRZYROST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI W 2016 R.

W województwie podkarpackim najwyższą płodnością charakteryzowały się kobiety w wieku 25-29 lat, które urodziły 35,2% ogółu żywo urodzonych. Przeciętny wiek kobiet (mediana), które w 2016 r. urodziły dziecko, wyniósł 29,8 lat, a rodzących po raz pierwszy – 27,3 lat (dla porównania, w roku 2010 wiek ten był niższy i wyniósł odpowiednio: 28,5 i 26,3 lat).

Wartość współczynnika dynamiki demograficznej (liczba urodzeń żywych na 1 zgon) wzrosła z poziomu 1,01 w 2015 r. do 1,06 w roku 2016. W miastach na jeden zgon przypadało 1,08 urodzeń, a na wsi – 1,05. W kraju współczynnik dynamiki demograficznej osiągnął wartość 0,99.

ZGONY

W 2016 r. zmarło 19103 osób, tj. o 316 osób mniej niż w 2015 r. i o 815 więcej niż w 2010 r.

Współczynnik umieralności w województwie podkarpackim wyniósł 9,0‰, co oznacza, że na 1000 ludności przypadało 9,0 zgonów (dla Polski wskaźnik ten wyniósł 10,1‰). Dla mężczyzn współczynnik ten był o 1,0 punkt promilowy wyższy niż dla kobiet. Liczba zgonów przypa-

dająca na 1000 mieszkańców w miastach wyniosła 8,5, a na wsi – 9,3. Najniższy współczynnik umieralności wystąpił w Rzeszowie (7,8‰) i powiecie rzeszowskim (8,4‰), a najwyższy w Przemyślu (10,9‰) i powiecie strzyżowskim (10,2‰).

Wśród zmarłych przeważali mężczyźni, którzy w 2016 r. stanowili 51,9% (w 2015 – 51,7%). Połowa zmarłych nie ukończyła 79,0 lat; dla kobiet wiek środkowy wyniósł 83,4 lata, a dla mężczyzn – 72,8 lata.

W 2016 r. zarejestrowano 91 zgonów niemowląt (dzieci poniżej 1 roku życia), tj. o 11 więcej niż przed rokiem. Ponad 57% z nich to zgony chłopców, a 65% ogółu zarejestrowanych zgonów było na wsi.

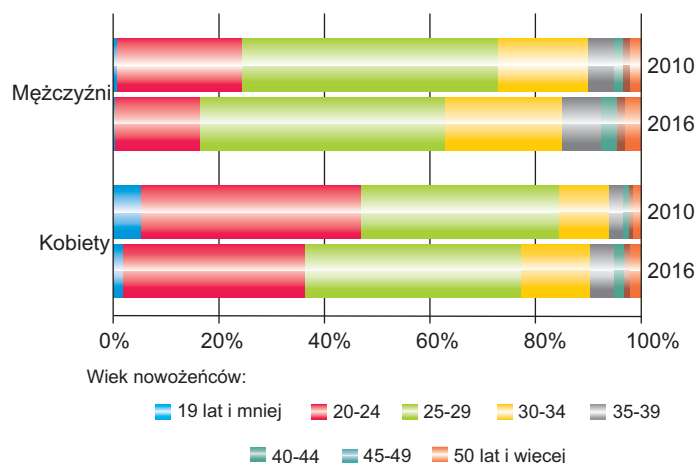
Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,5‰ – w kraju 4,0 ‰.

MAŁŻEŃSTWA

W 2016 r. zawarto 11,1 tys. małżeństw, tj. o 2,4% więcej niż w 2015 r. i o 15,9% mniej niż w 2010 r. Na 1000 ludności przypadało 5,2 nowo zawartych małżeństw (w kraju 5,0). Na wsi wskaźnik ten wyniósł 5,3‰, a w mieście 5,1‰.

Średnia wieku (mediana) dla wstępujących w związek małżeński po raz pierwszy w 2016 r. wyniosła: dla kobiet – 25,9 lat, dla mężczyzn – 28,0 lat. W 2016 r. wśród nowożeńców 88,8% stanowiły pary pierwsze, tj. panny z kawalerami (w kraju – 80,5%).

STRUKTURA MAŁŻEŃSTW WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW

Małżeństwa wyznaniowe stanowiły 74,1% wszystkich zawartych w 2016 r. małżeństw (w kraju – 63,0%), a w roku 2015 – 73,2%. Odsetek takich małżeństw jest wyższy na wsi (77,2%) niż w miastach (69,5%). Spośród 8236 małżeństw wyznaniowych, tylko 25 nie było związkami zawartymi w Kościele Katolickim. W liczbie tej największy udział miały związki zawarte w Polskim Autokefalicznym Kościele Prawosławnym – 7 związków.

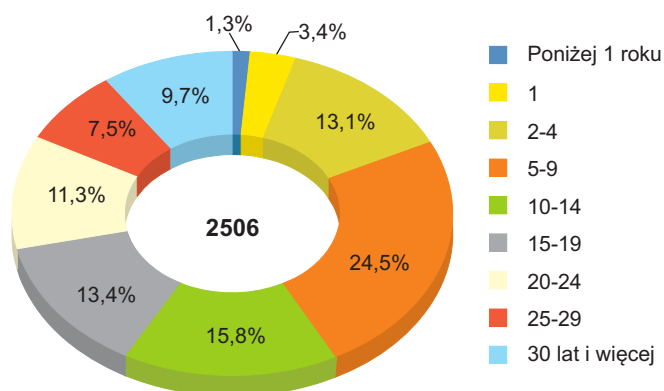
ROZWODY I SEPARACJE

W 2016 r. rozwiodło się 2506 par małżeńskich, tj. o 140 mniej niż w roku poprzednim. W odniesieniu do roku 2010 liczba ta była o 20,1% większa.

Wskaźnik rozwodów, określany jako liczba rozwodów przypadająca na 1000 ludności, zmniejszył się z poziomu 1,24 w 2015 r. do 1,18 w 2016 r. i był najniższy w Polsce.

Najwyższy wskaźnik rozwodów odnotowano w województwie lubuskim – 1,85‰ (w kraju 1,65‰). W miastach natężenie rozwodów było ponad 2-krotnie wyższe niż na wsi (odpowiednio: 1,67‰ i 0,84‰). Biorąc pod uwagę podział terytorialny według powiatów, najwyższy współczynnik rozwodów odnotowano w Przemyślu (2,04‰) i Krośnie (1,91‰), natomiast najniższy w powiatach: kolbuszowskim (0,58‰) i przemyskim (0,77‰).

ROZWODY WEDŁUG CZASU TRWANIA MAŁŻEŃSTWA W 2016 R.

W 2016 r. na 1000 nowo zawartych małżeństw przypadało ponad 255 rozwodów, przy czym w miastach – 330, a 156 na wsi. Dla porównania, w roku 2010 na 1000 zawartych małżeństw przypadało 158 rozwodów (240 w miastach i 98 na wsi).

Najczęściej rozwodzili się małżonkowie, którzy w momencie zawierania małżeństwa mieli

20-24 lata (28,7% wszystkich rozwodów), małżeństwa nie posiadające dzieci (997 rozwodów, tj. 39,8%) oraz małżeństwa posiadające 1 dziecko (907 rozwodów, tj. 36,2%).

W 2016 r. spośród rozwiedzionych małżeństw 60,2% posiadało małoletnie dzieci na utrzymaniu. Na jedno rozwodzące się małżeństwo z dziećmi przypadało podobnie jak rok wcześniej średnio 1,5 dziecka.

Większość małżeństw została rozwiązana bez orzekania o winie (72,6%), a 18,3% rozwodów orzeczono z winy męża.

Najczęstsze przyczyny rozwodów to niezgodność charakterów (31,0%), nadużywanie alkoholu w powiązaniu z nagannym stosunkiem do członków rodziny (8,1%) oraz niedochowanie wierności małżeńskiej (6,1%).

W 2016 r. sądy orzekły separację wobec 99 małżeństw (o 10 mniej niż w 2015 r.), z czego 52,5% przypadało na mieszkańców miast. W przeliczeniu na 100 tys. ludności liczba separacji wyniosła 4,7 (dla miast – 5,9 i 3,8 dla wsi). W kraju wskaźnik ten wyniósł 4,2

Separacje z powództwa żony stanowiły 83,8% ogółu orzeczonych separacji. Separacje bezdzietnych małżeństw stanowiły 34,3% orzeczonych separacji (35,8% rok temu). Spośród małżeństw posiadających dzieci najczęściej separacje dotyczyły małżeństw posiadających jedno dziecko (33,3%).

MIGRACJE

Drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem mającym istotny wpływ na stan zaludnienia są migracje ludności. Od wielu lat w województwie notuje się ujemne saldo migracji. W 2016 r. w wyniku migracji liczba ludności zmniejszyła się o 1639 osób, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa wynosi minus 0,77 (w kraju – minus 0,04). Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w województwie podkarpackim w ciągu roku przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym okresie.

Liczba mieszkańców województwa zmniejszyła się w 2016 r. o 552 mężczyzn i o 1087 kobiet. Z miast ubyły 1652 osoby, natomiast na wsi liczba ludności zwiększyła się o 13 osób.

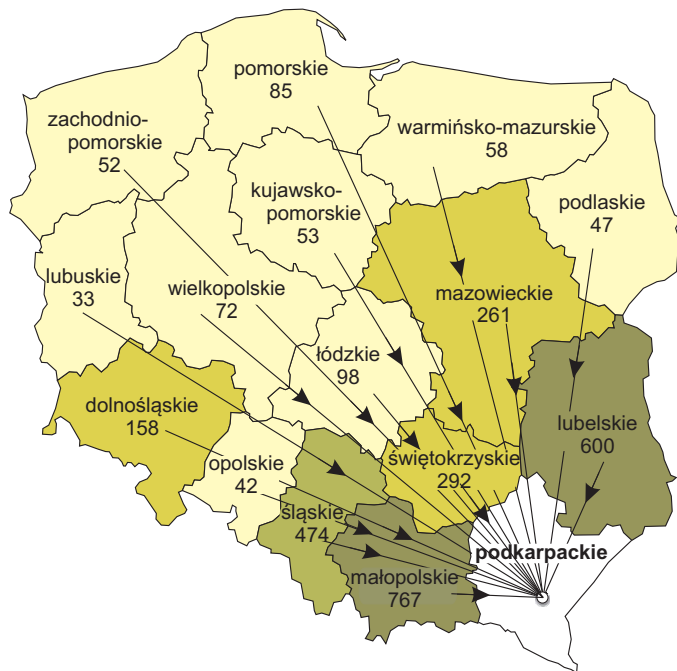
W 2016 r. w województwie podkarpackim zameldowało się na pobyt stały 19,0 tys. osób

(z czego 1012 osób przybyło z zagranicy). Wśród ludności napływowej przeważały kobiety (52,4%) oraz osoby osiedlające się na wsi (58,0%).

Odływ ludności wyniósł 20,7 tys. osób. Z czego za granicę wymeldowało się z pobytu stałego 604 mieszkańców. Z województwa częściej wymeldowywały się kobiety (53,5%) oraz osoby zamieszkałe na wsi (53,3%).

W 2016 r. w **ruchu wewnętrznym** zameldowano na pobyt stały 18,0 tys. osób, natomiast liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego wyniosła 20,1 tys. osób. W ruchu migracyjnym w województwie podkarpackim przeważały kobiety. W 2016 r. zameldowano na pobyt stały 9,5 tys. kobiet, co stanowiło 52,8% ogółu zameldowań, wymeldowało się natomiast 10,8 tys. kobiet (53,7% ogółu wymeldowań). Najczęściej zmieniającą miejsce swojego zameldowania była ludność w grupie wieku 25-29 lat. W 2016 r. 3,1 tys. osób, w tym wieku, napłynęło do województwa podkarpackiego, co stanowiło 17,3% ogółu przybyłych. Odływ migracyjny w tej grupie wiekowej wyniósł blisko 4,0 tys. osób, tj. 19,8%.

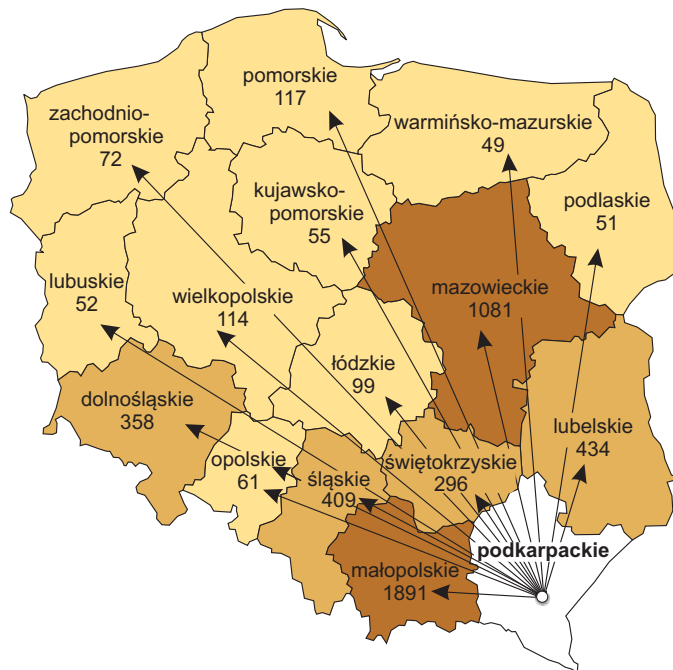
NAPŁYW MIGRANTÓW DO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO Z INNYCH WOJEWÓDZTW NA POBYT STAŁY W 2016 R.

W ogólnej liczbie migracji największy odsetek stanowią migracje wewnątrz województwa. Migrujący do innej miejscowości w ramach województwa podkarpackiego stanowili 82,8% ogółu migrantów.

Ludność osiedlająca się na stałe w województwie podkarpackim, przybyła spoza województwa, pochodziła najczęściej z województwa małopolskiego – 767 osób, lubelskiego – 600 osób i śląskiego – 474 osoby. Najwięcej osób opuszczających województwo udawało się do województwa małopolskiego i mazowieckiego – odpowiednio: 1891 i 1081 osób.

ODPŁYW MIGRANTÓW Z WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO DO INNYCH WOJEWÓDZTW NA POBYT STAŁY W 2016 R.

W 2016 z województwa podkarpackiego **wyemigrowało** na stałe za granicę 604 osoby. Liczba imigrantów przybywających do województwa wyniosła 1012 osób. Saldo migracji zagranicznych osiągnęło wartość 408 osób, z tego 82 osoby w miastach oraz 326 osób na wsi. W przeliczeniu na 1000 osób saldo migracji zagranicznych wyniosło 0,2.

Głównym kierunkiem emigracji mieszkańców województwa podkarpackiego na stałe była Wielka Brytania – 186 osób i Stany Zjednoczone – 113 osób. Wśród wyjeżdżających przeważały osoby w wieku 35-39 lat (98) i 30-34 lata (84). Łącznie stanowiły one 30,1% ogółu emigrantów województwa podkarpackiego.

Do województwa z zagranicy najwięcej osób **imigrowało** z Wielkiej Brytanii (336) i Stanów Zjednoczonych (138). Stanowili oni 46,8% ogółu osób przyjeżdżających z zagranicy do województwa podkarpackiego.